

Vondst van een afwijkende Watersnuffel *Enallagma cyathigerum*

Tijdens een excursie op 11 september bij het Hondeven (Tubbergen, Ov.) viel me tussen de tientallen Watersnuffels een afwijkende blauwe juffer op (foto 1). Op het eerste gezicht waren de volgende kenmerken afwijkend:

1. beduidend kleiner van postuur (in verhouding tot andere aanwezige watersnuffels)
2. blauwe delen flets van kleur
3. het dier bevond zich meer in de oeverzone en niet boven het water

Gezien de datum van de waarneming waren soorten als Speerwaterjuffer en Maanwaterjuffer op voorhand uitgesloten. Maar je weet maar nooit, dus voor de zekerheid heb ik het dier gevangen om het beter te kunnen bekijken. Het bleek een Watersnuffel te zijn, maar wel een zeer afwijkend exemplaar voor wat betreft de uiterlijke kenmerken.

Een belangrijk kenmerk waarmee verwarring tussen *Enallagma* en *Coenagrion* wordt uitgesloten betreft de tekening op het borststuk. Bij alle *Coenagrion*-soorten zijn duidelijk twee streepjes aanwezig; bij *Enallagma* slechts één streepje (foto 2). Dit kenmerk wordt vaak

Foto: René Manger

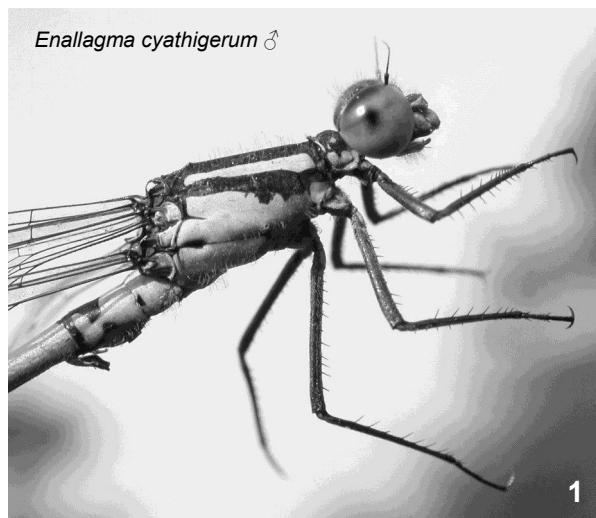

Foto: Evert Ruiter

gebruikt om in twijfelgevallen uitsluitsel te verschaffen. Het door mij gevangen exemplaar bleek duidelijk twee streepjes te bezitten (zie foto 1). Bovendien was de schouderstreep duidelijk smaller dan de schouderaadstreep.

Bij *Enallagma* is deze schouderstreep meestal breder (zie foto 2). In het veld vaak een duidelijk zichtbaar kenmerk.

Al met al een interessante waarneming. Watersnuffels komen in veel variaties voor (zie foto 3). Een dergelijk afwijkend exemplaar had ik echter nog nooit gezien. Er blijkt een dermate grote variatie te bestaan dat bestaande determinatiekenmerken niet altijd betrouwbaar zijn. In dit geval gaven de vorm van het halsschild en de tekening op het tweede segment de doorslag. Daarvoor was een vangst noodzakelijk.

Evert Ruiter
e.j.ruiter@planet.nl

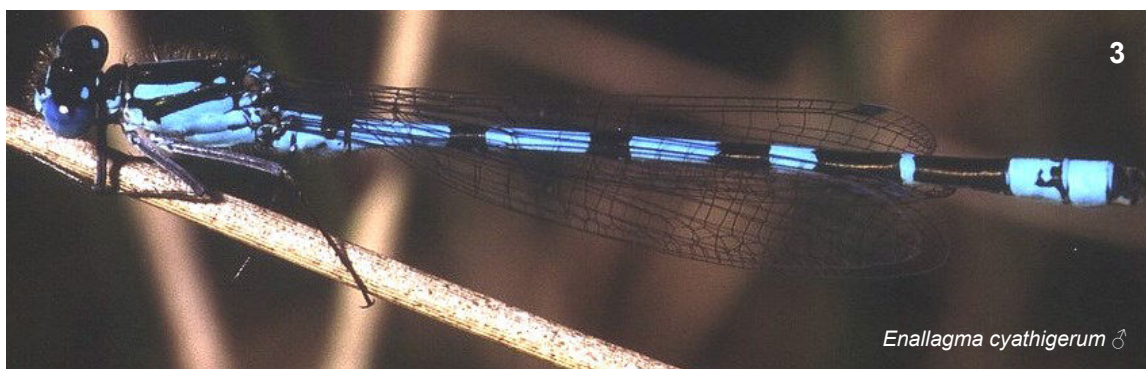

Foto: Ben Prins

In het februari nummer 2004 (NVL-Nieuwsbrief zie pag. 12) stond bovenstaande Watersnuffel *Enallagma cyathigerum* met afwijkende tekening (Ben Prins). Bij dit exemplaar is de schouderstreep onderbroken zoals vaak is te zien bij de Variabele waterjuffer *Coenagrion pulchellum*. De oogvlekken zijn kleiner S8 is met meer zwart bezet in tegenstelling tot de algemene kleurvorm (zie foto 2). Ook hier vertoont de thorax een subtiel tweede zwart *Coenagrion* streepje. (zie voor foto van een melanistische vorm Watersnuffel op de voorkant van de NVL Nieuwsbrief dec. 1999 jrg 3 nr. 4).

